

Afscheid bij het deportatiecentrum van het getto van Lodz, waar ook de vader van Göran Rosenberg vandaan kwam. © Mendel Grossman/Yad Vashem

BIOGRAFIE [OVER DE NASLEEP VAN DE NACHTMERRIE DIE AUSCHWITZ WAS](#)

Terugblikken is fataal

In 1960 pleegt Holocaust-overlever David Rosenberg in Zweden zelfmoord. Zijn zoon, de journalist Göran Rosenberg, zoekt vijftig jaar later naar sporen.

WILLEM VAN ZADELHOFF

De auteur: Zweedse journalist en auteur, zoon van Holocaust-overlevers uit Polen. Schreef eerder een boek over zijn teleurstelling in de staat Israël.

Het boek: Rosenberg documenteert het leven en de zelfmoord van zijn bijna onbekende vader.

ONS OORDEEL: nooit overdreven, nooit sentimenteel, een genadeloos maar liefdevol meesterwerk.

★★★★★

Op 22 juli 1960 wordt het lichaam van David Rosenberg gevonden in het Mälarmeer, in de nabijheid van het psychiatrisch ziekenhuis waar hij sinds enige tijd verpleegd wordt: zelfmoord door verdrinking. Zijn zoon Göran is op dat moment twaalf jaar oud.

In *Een kort oponthoud op de weg van Auschwitz* probeert Göran Rosenberg vijftig jaar later te begrijpen hoe zijn vader tot deze daad gekomen is. Vanuit het perspectief van het kind dat hij toen was, probeert hij zijn vader terug te vinden. Scherven van herinneringen, literatuur, archiefmateriaal... gedetailleerd, maar bovenal liefdevol sleurt hij ons mee op die ontdekkingsstocht.

Vader David Rosenberg wordt op 20 augustus 1944 vanuit het getto van de Poolse stad Lodz op transport naar Auschwitz gesteld. Hij wordt er niet vergast, maar samen met honderden anderen geselecteerd om als dwangarbeider te werken bij vrachtwagenfabriek Büssing Werke in Braunschweig. Duitsland is de oorlog aan het verliezen en alle Duitse mannen, jong en oud, zijn opgeroepen om aan het front te vechten. De behoefte

aan 'slaven' is groot.

Modelstaat

Hier begint de weg van David Rosenberg van Auschwitz, via allerlei doorgangskampen, naar Zweden. In de zomer van 1947 arriveert hij in de kleine provincie stad Södertälje, zo'n veertig kilometer ten zuiden van Stockholm. Daar vindt hij werk bij de vrachtwagenfabriek Scania, een bedrijf dat tijdens de Tweede Wereldoorlog groot is geworden door het leveren van pantservoertuigen aan Duitsland.

In Södertälje herenigt hij zich met zijn jeugdliefde Hala, die Auschwitz ook heeft overleefd. Ze trouwen. Alles lijkt voorspoedig te gaan. Hala vindt werk bij een confectionfabriek waar ze tegen stukloon op muziek kleding naait. Al snel kunnen ze hun pensionkamer verruilen voor een eenkamer-